

Ár 2011, föstudaginn 20. maí, er fundur haldinn í úrskurðarnefnd um viðskipti við fjármálafyrirtæki.

Mætt eru: Áslaug Árnadóttir, formaður, Geir Arnar Marelsson, Jóhann Tómas Sigurðsson, Hildigunnur Hafsteinsdóttir og Oddur Ólason.

Fyrir er tekið **mál nr. 17/2011**:

**M og
N
gegn
Fjármálafyrirtækinu F**

og kveðinn upp svohljóðandi

ú r s k u r ð u r :

I.

Málsmeðferð.

Málsaðilar eru M og N, hér eftir nefndir sóknaraðilar, annars vegar og F, hér eftir nefndur varnaraðili, hins vegar.

Málið barst úrskurðarnefndinni 31. mars 2011 með kvörtun sóknaraðila, dagsettri 30. mars 2011. Með bréfi nefndarinnar, dagsettu 1. apríl 2011, var kvörtunin send varnaraðila og honum gefinn kostur á að tjá sig um hana og skýra sjónarmið sín. Svör varnaraðila bárust með bréfi dags. 18. apríl 2011. Var bréfið sent lögmanni sóknaraðila með bréfi nefndarinnar, dagsettu 27. apríl 2011, og honum gefinn kostur á að koma á framfæri athugasemdum sínum. Bárust athugasemdir frá lögmanni sóknaraðila þann 11. maí 2011.

Málið var tekið fyrir á fundi nefndarinnar 20. maí 2011.

II.

Málsatvik.

Þann 8. október 2003 gaf A, tengdadóttir sóknaraðila, út veðskuldabréf, nr. X, að fjárhæð 1.570.000 kr. Til tryggingar greiðslu lánsins var fasteignin E sett að veði á 4. veðrétti, en hún var þá eign sóknaraðila og rituðu þau undir veðskuldabréfið til staðfestingar samþykki sínu á veðsetningunni. Einnig gengust sóknaraðilinn M og B, eiginmaður A og sonur sóknaraðila, í sjálfskuldarábyrgð á endurgreiðslu lánsins. Í skuldabréfinu sjálfu er ekki vikið að mati á greiðslugetu skuldara, en varnaraðili hefur lagt fram niðurstöðu greiðslumats, dagsetta 7. október 2003. Í greiðslumatinu kemur fram að eignastaða sé neikvæð sem nemur tæpum 2.000.000 kr., en að áætluð greiðslugeta að teknu tilliti til skulda sé innan við 10.000 kr. á mánuði. Ritar sóknaraðili M undir skjalið sem ábyrgðarmaður undir eftirfarandi texta: „Greiðandi og ábyrgðarmaður hafa fengið afhent, kynnt sér og skilið þetta mat á greiðslugetu greiðanda og samþykkt það sem fullnægjandi fyrir sig. Þeir hafa einnig kynnt sér upplýsingabækling gamla F um sjálfskuldarábyrgðir.“ Einnig hefur sóknaraðili M ritað undir ódagsett skjal staðfestingu ábyrgðarmanns á ráðstöfun á andvirði

meirihluta láns þar sem fram kemur að ráðstafa eigi láninu til greiðslu skulda lántaka við gamla F og/eða aðrar fjármálastofnanir. Þann 27. september 2005 heimilaði gamli F að fasteign sóknaraðila að E yrði leyst úr veðböndum.

Þann 28. júní 2004 gaf B, sonur sóknaraðila, út skuldabréf nr. Y, að fjárhæð 1.100.000 kr. til gamla F. Gengust sóknaraðilar í sjálfskuldarábyrgð gagnvart bankanum á endurgreiðslu lánsins. Í skuldabréfinu sjálfu er ekki vikið að mati á greiðslugetu skuldara. Varnaraðili hefur lagt fram skjal er ber heitið niðurstaða greiðslumats, dagsett 28. júní 2004. Í greiðslumatinu kemur fram að eignastaða sé neikvæð, en að áætluð greiðslugeta að teknu tilliti til skulda sé 27.302 kr. á mánuði. Rita sóknaraðilar bæði undir skjalið sem ábyrgðarmenn á tveimur stöðum, bæði undir eftirfarandi texta: „Greiðandi og ábyrgðarmaður hafa fengið afhent, kynnt sér og skilið þetta mat á greiðslugetu greiðanda og samþykkt það sem fullnægjandi fyrir sig. Þeir hafa einnig kynnt sér upplýsingabækling gamla F um sjálfskuldarábyrgðir.“ og eftirfarandi texta: „Þrátt fyrir að ofangreint greiðslumat gefi það til kynna að greiðandi geti ekki efnt skuldbindingar sínar, óskar ábyrgðarmaður eftir að lánið verði veitt engu að síður. Staðfestist það hér með.“ Jafnframt hefur verið lagt fram ódagsett skjal undirritað af sóknaraðilum um staðfestingu ábyrgðarmanns á ráðstöfun á andvirði meirihluta láns þar sem fram kemur að ráðstafa eigi láninu til greiðslu skulda lántaka við gamla F og/eða aðrar fjármálastofnanir. Þá liggur einnig fyrir lánsúmsókn vegna lánsins undirrituð af sóknaraðilum.

Þann 24. janúar 2006 gaf A, tengdadóttir sóknaraðila, út veðskuldabréf, nr. Z, að fjárhæð 2.800.000 kr. til gamla F. Til tryggingar greiðslu lánsins var fasteignin D sett að veði á 3. veðrétti. Einnig gekkst sóknaraðilinn M í sjálfskuldarábyrgð á endurgreiðslu lánsins. Á veðskuldabréfinu hefur sóknaraðilinn M skrifað stafi sína við reit þar sem merkt er við að hann óski ekki eftir mati á greiðslugetu greiðanda lánsins. Þá kemur fram í skilmálum veðskuldabréfsins, sem sóknaraðili M skrifaði undir, að hann hafi kynnt sér efni upplýsingabæklings gamla F um persónuábyrgðir og veðtryggingar þriðja aðila. Þá hefur varnaraðili lagt fram lánsúmsókn A vegna lánsins, dagsetta 24. janúar 2006. Á hana ritar sóknaraðili M sem ábyrgðarmaður. Þar kemur fram að hann hafi kynnt sér efni upplýsingabæklings gamla F um persónuábyrgðir og veðtryggingar þriðja aðila og hefur hann merkt við reit um að hann óski ekki eftir mati bankans á greiðslugetu lántaka. Þá hefur varnaraðili einnig lagt fram niðurstöður greiðslumats, dagsettar 24. janúar 2006. Þar kemur fram að eignastaða lántaka sé 2.002.241 kr. og að áætluð greiðslugeta með tilliti til skulda sé 8.842 kr. á mánuði. Sóknaraðili M ritar undir niðurstöðu greiðslumats undir fyrirsögninni „Þrátt fyrir að ofangreint greiðslumat gefi það til kynna að greiðandi geti ekki efnt skuldbindingar sínar, óskar ábyrgðarmaður eftir að lánið verði veitt engu að síður. Staðfestist það hér með.“

Fyrir liggja gögn um að framangreindum lánnum hafi verið skilmálabreytt og hafa sóknaraðilar ritað undir skjöl um skilmálabreytingar.

Með ákvörðun Fjármálaeftirlitsins frá R var öllum eignum gamla F ráðstafað til F. Hefur varnaraðili því tekið við eignarréttindum samkvæmt framangreindum lánnum af gamla F.

Þann 23. febrúar 2011 sendi lögmaður sóknaraðila erindi til útibússtjóra varnaraðila á L þar sem þess var krafist að sjálfsskuldarábyrgðir sóknaraðila vegna framangreindra lána yrðu felldar niður. Þann 1. mars 2011 var kröfu sóknaraðila hafnað.

Sóknaraðilar skutu málinu til nefndarinnar með kvörtun dagsettri 30. mars 2011.

III.

Umkvörtunarefni.

Sóknaraðili gerir kröfu um að sjálfskuldarábyrgðir sóknaraðila vegna skuldabréfa nr. X, Y og Z verði felldar niður.

Sóknaraðili byggir kröfur sínar á því að við veitingu framangreindra lána hafi aldrei verið framkvæmt greiðslumat á aðalskuldara og hafi sóknaraðilum aldrei verið kynnt slíkt mat. Því hafi ekki verið farið að samkomulagi um notkun ábyrgða á skuldum einstaklinga frá árinu 2001, en í 3. mgr. 3. gr. samkomulagsins sé kveðið á um að fjármálafyrirtækjum sé skylt að greiðslumeta skuldara þegar ábyrgð ábyrgðarmanns nemi hærri fjárhæð en 1.000.000 kr. Þá sé kveðið á um það í 4. gr. samkomulagsins að tryggja skuli að ábyrgðarmaður geti kynnt sér niðurstöðu greiðslumats áður en hann gengst í ábyrgðina.

Kveðast sóknaraðilar hafa verið í góðri trú á þeim tíma þegar lánin voru tekin að skuldarar lánanna væru borgunaraðilar fyrir umræddum skuldbindingum. Hins vegar telja þau að fjármálafyrirtækinu hafi verið fullkunnugt um að staða skuldaranna hafi ekki verið góð þegar lánin voru tekin og hafi það verið helsta ástæðan fyrir að farnið var fram á umræddar sjálfskuldarábyrgðir.

IV.

Athugasemdir varnaraðila.

Varnaraðili krefst þess að kröfum sóknaraðila verði hafnað.

Byggir varnaraðili kröfu sína á því að reglum samkomulags um notkun ábyrgða á skuldum einstaklinga hafi verið fylgt í hvítetna við lánveitingar til sóknaraðila og beri því að hafna kröfum þeirra um niðurfellingu ábyrgðanna.

VI.

Niðurstaða.

Í málinu krefjast sóknaraðilar þess að sjálfskuldarábyrgðir þeirra vegna skuldabréfa nr. X, Y og Z verði felldar niður.

Samkomulag um notkun ábyrgða á skuldum einstaklinga, dagsett 1. nóvember 2001, tekur m.a. til þess þegar einstaklingur gengst í sjálfskuldarábyrgð, sbr. 2. gr. samkomulagsins. Samkvæmt 3. gr. samkomulagsins er fjármálafyrirtæki skylt að meta greiðslugetu greiðanda nema ábyrgðarmaður óski sérstaklega eftir því með skriflegum hætti að svo verði ekki gert. Fjármálafyrirtæki er þó ávallt skylt að greiðslumeta skuldara þegar ábyrgð ábyrgðarmanns á skuldum viðkomandi skuldara nema meira en 1.000.000 kr. Samkvæmt 3. mgr. 4. gr. samkomulagsins skal tryggt að ábyrgðarmaður geti kynnt sér niðurstöðu greiðslumats áður en hann gengst í ábyrgðina, enda liggja fyrir að greiðandi hafi samþykkt það. Bendi niðurstaða greiðslumats til þess að greiðandi geti ekki efnt skuldbindingar sínar, en ábyrgðarmaður óskar eftir að lán verði veitt engu að síður, skal hann staðfesta það skriflega.

Í máli þessu liggja fyrir mót á greiðslugetu skuldara vegna allra skuldabréfanna þriggja og hafa sóknaraðilar sem ábyrgðarmenn, sóknaraðili M í tveimur tilvikum og sóknaraðilar báðir í einu tilviki, staðfest að þeim hafi verið sýnt greiðslumatið og þeir kynnt sér það og skilið. Þá hafa sóknaraðilar einnig staðfest að þeir hafi kynnt sér efni upplýsingabæklings gamla F um sjálfskuldarábyrgðir.

Í ljósi framangreinds verður ekki annað séð en að farið hafi verið að ákvæðum samkomulags um notkun ábyrgða á skuldum einstaklinga frá nóvember 2001 í öllum þremur tilvikunum. Er því ekki hægt að fallast á kröfur sóknaraðila í málinu.

Ú r s k u r ð a r o r ð:

Kröfum sóknaraðila, M og N, á hendur F er hafnað.

Reykjavík, 20. maí 2011.

Áslaug Árnadóttir

Geir Arnar Marelsson
Hildigunnur Hafsteinsdóttir

Jóhann Tómas Sigurðsson
Oddur Ólason